

Ірина Мудрієвська

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ З КОРОЛІВСТВОМ САУДІВСЬКА АРАВІЯ

У статті досліджено налагодження та розвиток економічних відносин України з Королівством Саудівська Аравія. Здійснено аналіз загальних рис і специфіки, звернуто увагу на проблемні сторони та перспективи українсько-саудівського співробітництва в економічній сфері. Сформульовано пропозиції рекомендаційного характеру для оптимізації подальших взаємовідносин.

Ключові слова: Україна, Королівство Саудівська Аравія, економічне співробітництво, товарообіг, інвестиції.

Королівство Саудівська Аравія займає стратегічно важливе положення на Близькому та Середньому Сході. Наявність значних запасів енергоресурсів та інвестиційних можливостей, високорозвиненої інфраструктури, високої купівельної спроможності визначає статус цієї країни як важливого партнера для України.

Саудівська Аравія володіє приблизно 25 % світових запасів нафти (має близько 77 родовищ нафти і газу)¹, входить до першої двадцятки найбільш потужних економік світу. Вона перебуває на 8-му місці за рівнем темпів розвитку роздрібно-торгівлі; на 9-му — серед країн світу за рівнем економічної стабільності в країні; на 13-му — за рівнем сприяння розвитку бізнесу.²

Зовнішньоекономічні відносини України з Королівством Саудівська Аравія є надзвичайно цікавим, але не достатньо вивченим питанням. Складові цієї проблематики вкраплені в дослідження, що стосуються Близького та Середнього Сходу в цілому. Значним внеском у вивчення цього регіону стали праці А. Веселовського, О. Воловича, С. Гуцало, О. Коппель, В. Нагайчука, Б. Парохонського, Р. Петюра, Л. Скороход, Ю. Скорохода, Н. Юсеф, В. Шведа та ін. Серед вітчизняних досліджень, які зосереджують свою увагу на економічних аспектах відносин України з країнами Перської затоки, в тому числі й з Саудівською Аравією, варто виокремити роботи Ж. Ігошиної, О. Воловича,

В. Макуха³, М. Абумуфреха⁴, а також В. Шведа, С. Нагорного, Д. Серова та ін.⁵

Мета статті — простежити розвиток українсько-саудівських зовнішньоекономічних відносин, а також дослідити їх значення, виокремити сильні й вразливі сторони, запропонувати шляхи для розширення та поживлення взаємин.

Королівство Саудівська Аравія визнало незалежність України в 1992 р. Двосторонні відносини України та Саудівської Аравії були започатковані під час візиту до м. Ер-Ріяд у квітні 1993 р. української урядової делегації на чолі з прем'єр-міністром України Л.Д. Кучмою. 14 квітня 1993 р. міністри закордонних справ двох країн підписали «Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Королівством Саудівська Аравія» на рівні посольств. У червні 1996 р. було відкрито Посольство України в цій країні.

Реальним кроком до започаткування економічних відносин між Україною та Саудівською Аравією стали переговори у травні 1997 р. у м. Ер-Ріяд експертів Міністерства економіки та Кабміну України з експертами саудівських профільних міністерств, у результаті чого було парафоровано рамкову Угоду про торговельно-економічне, науково-технічне та інвестиційне співробітництво. У 2003 р. під час візиту Л.Д. Кучми до Саудівської Аравії глави зовнішньополітичних відомств двох країн підписали «Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Саудівська Аравія про торговельне,

¹ Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України: монографія / О.С. Власюк [та ін.]; відп. ред. Б.О. Парохонський; Рада національної безпеки і оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. — К., 2008. — С. 345.

² Стратегія активізації співпраці України з країнами Перської затоки: аналіз. доп. / [Волович О.О. та ін. — Одеса, 2011. — 88 с. — С. 34.

³ Там само.

⁴ Мурад Махмуд Хасан Абумуфрех. Зовнішньоекономічні відносини України з країнами Перської затоки: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.02. — Львів, 2014.

⁵ Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки: монографія / за ред. В.О. Шведа. — К., 2008.

економічне, наукове, технічне та інвестиційне співробітництво»⁶.

Важливою подією стало створення інструменту взаємодії двох країн в економічній сфері — Міжурядової українсько-саудівської комісії з торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва, перше засідання якої відбулося у липні 2004 р. у м. Джидда (п'яте засідання заплановано провести в 2016 р.). У 2005 р. була створена Українсько-саудівська ділова рада.

Періодично в рамках Міжурядової українсько-саудівської комісії для налагодження ділових контактів, ознайомлення саудівських ділових кіл та представників торговельно-промислових палат з експортним потенціалом українських суб'єктів підприємницької діяльності, реалізації спільних проектів проводяться бізнес-форуми, у роботі яких беруть участь представники українського та саудівського бізнесу. Такі заходи відбулися в 2005, 2006, 2011 та 2013 рр.⁷

У грудні 2009 р. у м. Ер-Ріяд перебував з робочою поїздкою президент Українського союзу промисловців та підприємців А. Кінах. Українська делегація у складі 5 осіб прибула на запрошення принца Абдулазіза Бін Мішаала. У ході переговорів було обговорено широке коло питань щодо розвитку співробітництва у будівельній, нафтовій, хімічній, сільськогосподарській та інших галузях.

Особливо важливе значення для двох сторін має розвиток співпраці в сільськогосподарській галузі. У червні 2010 р. відбувся візит делегації Міністерства сільського господарства Саудівської Аравії на чолі з заступником міністра в Україну для участі у сільськогосподарській виставці «Агро-2010». У ході візиту відбулася зустріч саудівського посадовця з міністром аграрної політики України. За результатами переговорів сторони погодили розпочати системну роботу в галузі АПК, зокрема щодо здійснення експорту 1 млн тонн зерна в Саудівську Аравію, а також заявили про намір створення спільних підприємств і технопарків у галузі АПК в Україні. Офіційні зустрічі представників профільних міністерств, відповідальних за аграрну політику відбулися в 2011, 2012, 2014 рр.⁸

Саудівська сторона зацікавлена в імпорті з України сільськогосподарської продукції, а саме: ячменю та пшениці. Королівство є найбільшим у світі імпортером фуражного ячменю і пшениці, що використовується в тваринницькій галузі. Тенденція збільшення обсягів саудівського

імпорту цих продуктів має перспективу, тому що уряд Саудівської Аравії припинив підтримувати національне виробництво зернових культур через його нерентабельність⁹. З 2016 р. країна переходить на 100 % імпорт аграрної продукції з іноземних держав та інвестування в іноземні агропромислові комплекси. Україна входить у першу 10-ку країн, в АПК якої Саудівська Аравія планує інвестувати¹⁰.

Іншою сферою аграрного співробітництва стало тваринництво, зокрема вівчарство. Саудівська сторона виявила зацікавленість до започаткування спільних проектів, які передбачатимуть розвиток вівчарства в Україні з метою експорту живих тварин до Королівства. Іншим актуальним напрямом такого співробітництва є імпорт з України замороженого м'яса овець. З цією метою сторони здійснили у серпні 2014 р. проведення саудівськими фахівцями інспекційних перевірок відповідних українських тваринницьких комплексів під час робочого візиту в Україну делегації міністерства сільського господарства Саудівської Аравії¹¹.

Розвитку відносин у фінансовій сфері сприяв візит 1–4 вересня 2011 р. в Україну Міністра фінансів Королівства Саудівська Аравія Ібрагіма Аль-Ассафа, який провів переговори з прем'єр-міністром та міністром фінансів України, результатом яких стало підписання Конвенції між урядом України та урядом Королівства Саудівська Аравія про уникнення подвійного оподаткування та обговорення співробітництва у сфері інвестиційних проектів. У січні 2012 р. у Королівстві перебувала з візитом делегація Національного банку України, яка провела зустріч з міністром фінансів Саудівської Аравії¹².

Упродовж 2014 р. товарообіг між Україною та Саудівською Аравією склав 1 млрд 236,7 млн дол. США, що на 28 % більше від показників 2013 р. Позитивне для України сальдо за зазначений період — 826,2 млн дол. США¹³. Отже, після незначного падіння в 2013 р. двосторонній товарообіг та експорт українських товарів до

⁹ Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Саудівською Аравією [Електронний ресурс] // Посольство України в Королівстві Саудівська Аравія. — Режим доступу : <http://saudiarabia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-sa/trade>

¹⁰ Олексій Павленко: Україна та Саудівська Аравія обговорять можливі напрями інвестиційного співробітництва в агросекторі [Електронний ресурс] // Міністерство аграрної політики та продовольства України. — Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/node/21059>

¹¹ Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Саудівською Аравією...

¹² Політичні відносини між Україною та Саудівською Аравією...

¹³ Зовнішньоекономічна діяльність [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁶ Політичні відносини між Україною та Саудівською Аравією [Електронний ресурс] // Посольство України в Королівстві Саудівська Аравія. — Режим доступу : <http://saudiarabia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-sa/diplomacy>

⁷ Там само.

⁸ Там само.

Королівства знову почали зростати. Спираючись на офіційну статистику, є підстави говорити про існування упродовж досліджуваного нами періоду (2005–2014) позитивного торговельного сальдо для України (табл. 1).

Таблиця 1

**ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ ТОВАРАМИ
З КОРОЛІВСТВОМ САУДІВСЬКА АРАВІЯ**
(млн дол. США)¹⁴

Рік	Експорт	Імпорт	Сальдо
2005	386,3	3,1	383,2
2006	537	4,7	532,3
2007	523,5	4,1	519,4
2008	956,5	12,3	944,2
2009	498,2	—*	—
2010	644,5	37,6	606,9
2011	816,9	92,5	724,4
2012	926,3	149,4	776,9
2013	782,1	184	598,1
2014	1031,4	205,3	826,1

* Інформаційні дані за 2006 р. відсутні у вільному доступі Державної служби статистики України.

Водночас дисбаланс у торгівлі з Україною не має критичного значення для Саудівської Аравії, адже негативне сальдо цієї торгівлі становить незначні обсяги порівняно з позитивним сальдо її зовнішньої торгівлі¹⁵.

Серед основних експортних позиції за підсумками 2014 р. були зернові культури (53 %), чорні метали (34,6 %), жири та олії тваринного або рослинного походження (6,3 %). Основні статті товарного імпорту із Саудівської Аравії в Україну — пластмаси, полімерні матеріали, а також органічні сполуки¹⁶.

У цілому співпраця між Україною та Королівством Саудівська Аравія у галузі товарообміну демонструє тенденцію до поступового розвитку.

У 2015 р. Саудівське агентство з продовольства та медикаментів (Saudi Food and Drug Authority) надало дозвіл на імпорт до Саудівської Аравії курятини українського виробництва, що є значним кроком для вітчизняних

виробників у бік розширення постачань на ринок цієї країни¹⁷.

За 2014 р. торгівля послугами між двома країнами склала 1,394 млн дол. США¹⁸. Позитивне сальдо становить 0,234 млн дол. США. Порівняно з 2013 р. торгівля послугами значно знизилася (у 6,3 рази).

Слід зазначити, що упродовж останніх десяти років сальдо торгівлі послугами для української сторони залишалося позитивним. Однак обсяги торгівлі послугами на сьогодні є доволі низькими і не мають тенденції до щорічного зростання (табл. 2). Наприклад, торгівля України послугами зі Словацькою Республікою за 2012 р. склала 65,8 млн дол. США., за 2013 р. — 81,2 млн дол. США, у той час як України із Саудівською Аравією — 2,19 млн дол. США і 8,82 млн дол. США відповідно¹⁹.

Таблиця 2

**ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ ПОСЛУГАМИ
З КОРОЛІВСТВОМ САУДІВСЬКА АРАВІЯ**
(млн дол. США)²⁰

Рік	Експорт	Імпорт	Сальдо
2005	4,320	0,452	3,868
2006	—*	—*	—*
2007	2,100	0,515	1,585
2008	1,820	0,544	1,276
2009	0,959	0,664	0,295
2010	1,840	0,564	1,276
2011	2,098	0,613	1,485
2012	1,493	0,694	0,799
2013	8,192	0,630	7,562
2014	0,814	0,580	0,234

* Інформаційні дані за 2006 р. відсутні у вільному доступі Державної служби статистики України.

Основу структури експорту послуг складають транспортні, ділові, невеликий відсоток припадає на туристичні послуги. Переважну частину імпорту формують телекомунікаційні послуги²¹.

Значні резерви має двостороннє співробітництво у сфері літакобудування. Доказом цього стало підписання Державним підприємством (ДП) «Антонов» 21 лютого 2016 р. з саудівської

¹⁴ Зовнішньоекономічна діяльність...

¹⁵ Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України. — С. 119.

¹⁶ Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Саудівською Аравією...

¹⁷ Олексій Павленко: Україна та Саудівська Аравія обговорять можливі напрями...

¹⁸ Зовнішньоекономічна діяльність...

¹⁹ Там само.

²⁰ Там само.

²¹ Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Саудівською Аравією...

корпорацією “Taqnia” «Угоди про кооперацію по організації в Королівстві Саудівська Аравія літакобудівного комплексу та організації виробництва літаків Ан-132 в кооперації з ДП “Антонов”». Церемонія відбулася на виставці ADEF 2016 р. у присутності принца і вищих чиновників Мініборони Королівства Саудівська Аравія.

Фактично це дорожня карта з фінансовими зобов'язаннями, великий контракт, в якому не передбачені російські комплектуючі, — винятково європейські, канадські та американські. Перший етап угоди — постачання готових літаків з України. Другий — виробництво їх у Саудівській Аравії на новому заводі, до будівництва якого будуть залучені українці. Документ містить плани з постачання, організації експлуатації, після продажно-підтримки літаків «Антонов» сімейств Ан-132, Ан-148 і Ан-178, а також подальших робіт по запуску кооперативного виробництва Ан-132 в Саудівській Аравії²².

Інвестиційне співробітництво між Україною та Королівством Саудівська Аравія досі не набуло відчутного масштабу. Обмежена кількість саудівських інвестицій певною мірою пояснюється несприятливими законодавчими умовами в нашій державі для закордонних інвесторів, недостатнім рівнем поширення інформації про Україну, а також невпевненістю близькосхідних партнерів у внутрішній політичній та економічній стабільності України.

Перспективним напрямом інвестиційного співробітництва може стати залучення саудівських інвесторів до процесу приватизації промислових, туристично-рекреаційних об'єктів України, а також реалізації сільськогосподарських проектів на території нашої держави²³.

На початку 2016 р. посол України в Королівстві Саудівська Аравія В. Вахрушев після зустрічі з 25 саудівськими бізнесменами повідомив, що Саудівська Аравія готова інвестувати в сільське господарство України 10,5 млрд дол. США²⁴.

Важливою формою співробітництва України із цією країною може стати участь української сторони у розвідці й розробці нафтових та газових родовищ у Саудівській Аравії. Україна має досвідчених спеціалістів-нафтовиків, навчальні, дослідні та проектні установи,

заводи з виготовлення устаткування для нафтогазового комплексу. Крім того, Саудівська Аравія зацікавлена у залученні українських інвестицій у нафтогазовий сектор, що підтверджується активністю на ринку Королівства таких вітчизняних компаній, як: “Industrial Fuel & Energy Company” (IFEC), «Холдинг “Інтерпайп”», «Промислова паливно-енергетична компанія», «Метінвест холдинг», «Полтаванафтогазбуд», «Нафтогазбуд». Українські компанії займаються ремонтом і будівництвом магістральних та лінійних нафтогазопроводів, реабілітаційними роботами, діагностикою і ремонтом обладнання компресорних та насосних станцій на трубопроводах. Важливого значення набули підписані угоди з саудівською нафтовою компанією «Сауді Арамко», завдяки яким українські компанії, що виробляють обладнання для енергетичного сектору, мають можливість легше проходити процедури реєстрації та попередньої кваліфікації в цій організації²⁵.

На можливостях українських підприємств бути залученими до енергетики Саудівської Аравії варто робити акцент. З іншого боку, перспективним напрямом саудівських капіталовкладень може стати модернізація НПЗ України.

Отже, такі напрями співпраці, як аграрний сектор і літакобудування набувають дійсно відчутного масштабу. Слід зазначити, що саме співробітництво із Королівством Саудівська Аравія може стати найбільшим міцним містком для закріплення України на арабських ринках²⁶.

Однак здебільшого структура експорту товарів до Саудівської Аравії є сировинною. Поглибленню економічних відносин слугувало б зростання обсягів та зміна структури експорту українських товарів і послуг на ринки цієї країни. Для цього необхідно здійснити такі заходи:

— доповнити договірно-правову базу економічного характеру;

— заснувати представництва українських виробників, товари яких експортуються до Королівства Саудівська Аравія;

— проаналізувати кон'юнктуру ринку цієї країни на середньострокову перспективу для просування вітчизняної сільськогосподарської продукції;

— враховуючи можливості українського агросектору, інтенсифікувати експорт продукції з високою часткою доданої вартості, зокрема олії, яєць та м'яса птиці;

— змінити структуру номенклатури українського експорту за рахунок збільшення обсягів продукції машинобудування, металопрокату,

²² «Антонов» подписал контракт на производство новых Ан-132 в Саудовской Аравии [Електронний ресурс] // РБК-УКРАЇНА. — Режим доступу : <https://www.rbc.ua/styler/zhizn/antonov-podpisal-kontrakt-proizvodstvo-novyh-1456422036.html>

²³ Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Саудівською Аравією...

²⁴ Саудовская Аравия может инвестировать более 10 млрд долларов в с/х Украины [Електронний ресурс] // РБК-УКРАЇНА. — Режим доступу : <https://www.rbc.ua/rus/news/saudovskaya-araviya-investirovat-10-mlrd-1454749449.html>

²⁵ Стратегія активізації співпраці України з країнами Перської затоки. — С. 37.

²⁶ Мурад Махмуд Хасан Абулумфрех. Назв. праця. — С. 12.

реалізації спільних проєктів у будівельній, нафтовій, науково-технічній, освітній галузях.

Для залучення саудівських інвестицій слід формувати привабливий інвестиційний клімат, удосконалюючи вітчизняне законодавство у цій царині господарського комплексу, адже Україна повинна забезпечити правові гарантії захисту інвестиційних проєктів. Для більш ефективного залучення інвесторів з Саудівської Аравії можна використати певні інструменти, які передбачатимуть зменшення або пом'якшення податкового тиску, наприклад звільнення від місцевих податків.

Доцільним є забезпечення державної підтримки діяльності вітчизняних компаній в освоєнні та розробці нафтогазових родовищ, транспортуванні енергоносіїв у інтересах України.

Оптимізації двостороннього українсько-саудівського економічного співробітництва сприяла б розробка стратегії розвитку зовнішньоекономічних відносин двох держав на основі глибокого аналізу сучасних тенденцій та перспектив розвитку для реалізації національних інтересів за основними напрямками співробітництва, а також активізація політичного діалогу.

Слід зазначити, що Королівство Саудівська Аравія є важливим гравцем на міжнародній арені. Зменшення світових цін на нафту має не завжди економічний, але часто політичний контекст. Наприклад, зниження світових цін на нафту має безпосередній вплив на економіку Росії, а відповідно, і її політику щодо України. Ці нові реалії ще раз переконують, наскільки важливо для Української держави забезпечити всебічний

розвиток співробітництва з такою провідною державою, як Королівство Саудівська Аравія.

Таким чином, зовнішньоекономічні українсько-саудівські відносини характеризуються взаємною зацікавленістю сторін та поступовим розширенням співробітництва за окремими напрямками. Ми приєднуємося до думки відомого вченого, арабіста В.О. Шведа про те, що відносини із Саудівською Аравією повинні мати рівень стратегічного партнерства. Цьому сприятиме також відсутність між країнами невирішених гострих проблем, наявність високого потенціалу у відносинах двох держав.

Економічна вигідність співпраці України та Саудівської Аравії не викликає сумнівів. Королівство Саудівська Аравія має величезний ринок збуту для багатьох українських товарів, для широкомасштабної науково-технічної співпраці з Україною, що у свою чергу передбачає вигідні угоди і замовлення, створення нових робочих місць у нашій країні. Інвестиційні можливості Королівства є дійсно значні, тому їх залучення в Україну має стати одним із ключових питань взаємовідносин двох сторін.

Україна, у свою чергу, має конкурентні переваги та сприятливі можливості для експорту своїх товарів до Королівства. Зокрема, наша країна може запропонувати дешевшу, але також якісну альтернативу західним товарам і послугам. Особливо це стосується продукції вітчизняного аграрного сектора й галузі літакобудування. У цілому існують значні резерви для подальшої активізації торговельно-економічного співробітництва між двома країнами.

ДЖЕРЕЛА

1. Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки : монографія / за ред. В.О. Шведа. — К. : НІСД, 2008. — 222 с.
2. «Антонов» підписав контракт на виробництво нових Ан-132 в Саудовській Аравії [Електронний ресурс] // РБК-УКРАЇНА. — Режим доступу : <https://www.rbc.ua/styler/zhizn/antonov-podpisal-kontrakt-proizvodstvo-novyh-1456422036.html>
3. Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України : монографія / О.С. Власюк [та ін.]; відп. ред. Б.О. Парахонський ; Рада національної безпеки і оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. — К. : Фоліант, 2008. — 589 с.
4. В Эр-Рияде новый король : [розмова з к. і. н., доцентом, в.о. завідувача відділу країн Азії і Африки В.О. Шведом / підгот. Н. Пушкарук] [Електронний ресурс] // День. — Режим доступу : <http://day.kyiv.ua/ru/article/mirovye-diskussii/v-er-riyade-novyy-korol>
5. Зовнішньоекономічна діяльність [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Мурад Махмуд Хасан Абу муфрех. Зовнішньоекономічні відносини України з країнами Перської затоки : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.02 / Мурад Махмуд Хасан Абу муфрех ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. — Львів, 2014. — 19 с.
7. Олексій Павленко: Україна та Саудівська Аравія обговорять можливі напрями інвестиційного співробітництва в агросекторі [Електронний ресурс] // Міністерство аграрної політики та продовольства України. — Режим доступу : <http://minagrov.gov.ua/node/21059>

8. Політичні відносини між Україною та Саудівською Аравією [Електронний ресурс] // Посольство України в Королівстві Саудівська Аравія. — Режим доступу : <http://saudiarabia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-sa/diplomacy>
9. Саудовская Аравия может инвестировать более 10 млрд долларов в с/х Украины [Электронный ресурс] // РБК-УКРАЇНА. — Режим доступа : <https://www.rbc.ua/rus/news/saudovskaya-araviya-investirovat-10-mlrd-1454749449.html>
10. Стратегія активізації співпраці України з країнами Перської затоки: аналіт. доп. / [Волович О.О. та ін.; за ред. О.О. Воловича] ; Нац. ін-т стратег. дослідж., Регіон. філіал у м. Одеса. — О. : Фенікс, 2011. — 88 с.
11. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Саудівською Аравією [Електронний ресурс] // Посольство України в Королівстві Саудівська Аравія. — Режим доступу : <http://saudiarabia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-sa/trade>

REFERENCES

1. Aziiskiy napriam zovnishnoi polityky Ukrainy: problemy i perspektyvy. Analitichni otsinky : monohrafiia / za red. V.O. Shveda. — K. : NISD, 2008. — 222 s.
2. «Antonov» podpisal kontrakt na proizvodstvo novyh An-132 v Saudovskoi Aravii [Elektronnyi resurs] // RBK-UKRAINA. — Rezhym dostupu : <https://www.rbc.ua/styler/zhizn/antonov-podpisal-kontrakt-proizvodstvo-novyh-1456422036.html>
3. Blyzkyi Skhid : mizhnarodna bezpeka, rehionalni vidnosyny ta perspektyvy dlia Ukrainy : monohrafiia / O.S. Vlasiuk [ta in.]; vidp. red. B.O. Parakhonskyi; Rada natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy, Natsionalnyi in-t problem mizhnarodnoi bezpeky. — K. : Foliant, 2008. — 589 s.
4. VEr-Riiadenovyy korol: [rozmova z k. i. n., dotsentom, v.o. zaviduvacha viddilu krain Azii i Afryky V.O. Shvedom / pidhot. N. Pushkaruk] [Elektronnyi resurs] // Den. — Rezhym dostupu : <http://day.kyiv.ua/ru/article/mirovye-diskussii/v-er-riyade-novy-korol>
5. Zovnishnoekonomichna diialnist [Elektronnyi resurs] // Derzhavna cluzhba statystyky Ukrainy. — Rezhym dostupu : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Murad Makhmud Khasan Abumufrekh. Zovnishnoekonomichni vidnosyny Ukrainy z krainamy Perskoizatoky : aftoref. dys. na zdob. nauk. stupenia kand. ekon. nauk : 08.00.02 / Murad Makhmud Khasan Abumufrekh ; Lviv. nats. un-t im. Ivana Franka. — Lviv, 2014. — 19 s.
7. Oleksii Pavlenko. Ukraina ta Saudivska Araviia obhovoriat mozhlyvi napriamy investytsiinoho spivrobitnytstva v ahrosetori [Elektronnyi resurs] // Ministerstvo ahrarynoi polityky ta prodovolstva Ukrainy. — Rezhym dostupu : <http://minagro.gov.ua/node/21059>
8. Politychni vidnosyny mizh Ukrainoiu ta Saudivskoiu Araviieiu [Elektronnyi resurs] // Posolstvo Ukrainy v Korolivstvi Saudivska Araviia. — Rezhym dostupu : <http://saudiarabia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-sa/diplomacy>
9. Saudovskaia Araviia mozhет investirovat bolee 10 mlrd dollarov v s / kh Ukrainy [Elektronnyi resurs] // RBK-UKRAINA. — Rezhym dostupu : <https://www.rbc.ua/rus/news/saudovskaya-araviya-investirovat-10-mlrd-1454749449.html>
10. Stratehiia aktyvizatsii spivpratsi Ukrainy z krainamy Perskoi zatoky : analit. dop. / [Volovych O.O. ta in.; za red. O.O. Volovycha] ; Nats. in-t strateh. doslidzh., Rehion. filial u m. Odesa.— O. : Feniks, 2011. — 88 s.
11. Torhovelno-ekonomichne spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu ta Saudivskoiu Araviieiu [Elektronnyi resurs] // Posolstvo Ukrainy v Korolivstvi Saudivska Araviia. — Rezhym dostupu : <http://saudiarabia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-sa/trade>

Ирина Мудриевская

ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ УКРАИНЫ С КОРОЛЕВСТВОМ САУДОВСКАЯ АРАВИЯ

В статье исследовано налаживание и развитие экономических отношений Украины с Королевством Саудовская Аравия. Осуществлен анализ общих черт и специфики, обращено внимание на проблемные стороны и перспективы украинско-саудовского сотрудничества в экономической сфере. Сформулированы предложения рекомендательного характера для оптимизации дальнейших взаимоотношений.

Ключевые слова: Украина, Королевство Саудовская Аравия, экономическое сотрудничество, товарооборот, инвестиции.

FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BETWEEN UKRAINE AND THE KINGDOM OF SAUDI ARABIA

It is studied the setting up and development of economic relations between Ukraine and the Kingdom of Saudi Arabia at the article. It is analysed the common features and specifics, referred to the problematic aspects and prospects of Ukrainian-Saudi cooperation in the economic sphere.

It is emphasized that the Kingdom of Saudi Arabia is an important actor in the international arena, occupies a strategically important position in the Middle East and has one of the strongest economies in the region and is an important partner of Ukraine.

It is indicated the importance of signing of the "Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Kingdom of Saudi Arabia on trade, economic, scientific, technical and investment cooperation," creation of the tool of the bilateral cooperation in the economic sphere — the Intergovernmental Ukrainian-Saudi Commission for trade-economic and scientific-technical cooperation, Ukraine-Saudi Arabian business Council.

The great attention is paid to the importance for the two sides of the development of the cooperation in the agricultural sector. It is reported that both countries are interested in Ukraine's exports of agricultural products such as barley and wheat. It is noted that another area of agricultural cooperation became livestock raising, especially sheep breeding.

It is referred on the signing of the Convention between the Government of Ukraine and the Government of the Kingdom of Saudi Arabia for the avoidance of double taxation and discussion cooperation in a sphere of investment projects.

Based on official statistics, there are grounds to speak about the existence within us investigated period (2005–2014) positive trade balance for Ukraine. Overall, the cooperation between Ukraine and Saudi Arabia in the field of commodity exchange shows a trend of a gradual development. However, an amount of a trade of services remains relatively low and doesn't tend to the annual growth.

It is shown that the bilateral cooperation has substantial reserves in an aircraft construction. However, an investment cooperation between Ukraine and the Kingdom of Saudi Arabia has not yet gained significant scale.

A promising area of investment cooperation could be an attraction of investors from Saudi Arabia to the privatization's process of industrial, tourist and recreational objects in Ukraine and a realization of agricultural projects in our country. An important form of cooperation between Ukraine and Saudi Arabia could be cooperation in an energy sector.

It is emphasized that areas of cooperation such as the agricultural sector and aircraft construction become really significant scale. It could be served widening of the structure of Ukrainian's goods and services export to the markets of Saudi Arabia to deepening of economic relations. The author offers proposals to optimize and enlarge the further relationship.

Thus, foreign economic Ukrainian-Saudi relations are characterized by the mutual interest of the parties and the gradual expansion of cooperation in specific areas.

It is indicated how important for the Ukrainian state is to develop the cooperation with the leading state as the Kingdom of Saudi Arabia to the level of strategic partnership. The economic benefits of cooperation between two countries have no doubts. In general, there are considerable resources for further intensification of trade and economic cooperation between two countries.

Key words: *Ukraine, Kingdom of Saudi Arabia, economic cooperation, commodity circulation, investment.*

Дата надходження статті до редакції: 18.05.2016 р.